

*Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s **Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE)**.*

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Psihički zdrava osoba stara 18 godina ili više može oporučno ostaviti svoju imovinu u slučaju smrti.

Oporučitelj može oporučno ostaviti svu svoju imovinu. Posebna je značajka bugarskog prava činjenica da nužni dio imovine oporučitelja ili umrle osobe koja nije ostavila oporuku ni u kojem slučaju ne podliježe oporučnim raspolaganjima te se stoga može pretpostaviti da se ona primjenjuje samo na raspoloživi dio te imovine.

Oporučna raspolaganja mogu se primjenjivati na ukupnu imovinu oporučitelja, dio te imovine ili određeni predmet iz te imovine.

Oporučna raspolaganja mogu biti uvjetovana.

U skladu sa Zakonom o nasljeđivanju (*Zakon za nasledstvoto*) oporučna raspolaganja moraju se sastaviti u utvrđenom obliku te akti koji odstupaju od tog oblika nisu valjani.

Treba napomenuti da u skladu s bugarskim pravom nije dopušteno da dvoje ili više pojedinaca oporučno raspolažu imovinom u istoj oporuci, u vlastitu korist ili u korist trećih osoba.

Zakonom su predviđene dvije vrste oporuka: vlastoručno napisane i ovjerene kod javnog bilježnika.

Vlastoručnu oporuku mora u cijelosti vlastoručno sastaviti oporučitelj. Ona mora nositi datum i potpis oporučitelja. Ispod oporučnih raspolaganja mora se nalaziti potpis. Oporuka se može u zapečaćenoj omotnici dostaviti javnom bilježniku na čuvanje. U tom slučaju javni bilježnik na omotnici sastavlja izjavu o čuvanju. Izjavu potpisuju oporučitelj i javni bilježnik te se ona unosi u poseban upisnik.

Vlastoručna oporuka može se pohraniti kod javnog bilježnika ili neke druge osobe, koja mora zatražiti da je javni bilježnik objavi čim sazna za smrt oporučitelja.

Ako ta osoba to ne učini, svaka zainteresirana strana može podnijeti zahtjev okružnom sucu u mjestu u kojem je otvoreno nasljedstvo u svrhu određivanja roka do kojeg se oporuka mora dostaviti javnom bilježniku radi objave.

Javni bilježnik objavljuje oporuku sastavljanjem izjave koja sadržava opis stanja oporuke i evidentira otvaranje oporuke. Izjavu potpisuju osoba koja je dostavila oporuku i javni bilježnik. Papir na kojem je napisana oporuka prilaže se izjavi te navedene osobe parafiraju svaku stranicu.

Ovjerenu oporuku sastavlja javni bilježnik u nazočnosti dvaju svjedoka.

Oporučitelj usmeno izjavljuje svoju volju javnom bilježniku koji je doslovno zapisuje i zatim je čita oporučitelju u nazočnosti svjedoka. Javni bilježnik upisuje u oporuku da su ispunjene te formalnosti te navodi mjesto i datum sastavljanja oporuke. Oporuku potom potpisuju oporučitelj, svjedoci i javni bilježnik.

Ako oporučitelj ne može potpisati oporuku, mora navesti razlog koji će javni bilježnik zabilježiti prije čitanja oporuke.

Da bi objavio ovjerenu oporuku, javni bilježnik kod kojeg je pohranjena sastavlja izjavu u kojoj opisuje stanje oporuke i evidentira njezino otvaranje. Javni bilježnik potpisuje izjavu. Papir na kojem je napisana oporuka prilaže se izjavi te navedene osobe parafiraju svaku stranicu.

Oporuka se može izričito opozvati novom oporukom ili javnobilježničkim aktom u kojem oporučitelj izričito izjavljuje da u potpunosti ili djelomično opoziva svoja prethodna raspolaganja.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Na temelju Pravila o registraciji koja su na snazi, prijepisi objavljenih oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu ili na prava na nepokretnu imovinu moraju se registrirati.

Osim toga, svaki upisnik vodi i abecedni popis javnobilježničkih predmeta i oporuka. Na tom se popisu navode i imena oporučitelja čije su oporuke ovjerali i izvršili javni bilježnici, opozvane oporuke te oporučitelji čije su vlastoručno napisane oporuke predane na čuvanje javnim bilježnicima. U tom se slučaju ime javnog bilježnika koji čuva javnobilježnički predmet ili vlastoručno napisanu oporuku navodi uz ime oporučitelja.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Kao što je već navedeno, u bugarskom se pravu ograničava sloboda raspolaganja imovinom nakon smrti. Ta su ograničenja predviđena u korist najuže obitelji oporučitelja: nadživjelog bračnog druga, djece i, ako oporučitelj nema potomaka (djece ili unučadi), njegovih roditelja.

Ta su ograničenja utvrđena u člancima 28. i 29. Zakona o nasljeđivanju i odnose se samo na slučajeve u kojima oporučitelj ima potomke, nadživjele roditelje ili bračnog druga. U tim slučajevima oporučitelju nije dopušteno da raspolaže imovinom ili daruje imovinu čime bi štetno utjecao na nužni dio nasljedstva koji je namijenjen tim osobama. Oporučitelj može raspolagati dijelom imovine koja nije obuhvaćena nužnim dijelom.

Ako oporučitelj nema nadživjelog bračnog druga, nužni dio u skladu sa zakonom čini:

1. u slučaju jednog djeteta (uključujući usvojeno dijete) ili potomaka tog djeteta: jedna polovina
2. u slučaju dvoje ili više djece ili njihovih potomaka: dvije trećine imovine oporučitelja.

Nužni dio koji pripada nadživjelim roditeljima ili roditeljima iznosi jednu trećinu, dok nužni dio koji pripada bračnom drugu iznosi jednu polovinu ako je bračni drug jedini nasljednik ili jednu trećinu ako umrla osoba ima nadživjele roditelje.

Ako umrla osoba ima potomke i nadživjelog bračnog druga, nužni dio bračnog druga jednak je nužnom dijelu svakog djeteta. U tim slučajevima raspoloživi dio čini jedna trećina ostavine u slučaju jednog djeteta, jedna četvrtina u slučaju dvoje djece i jedna šestina imovine u slučaju troje ili više djece.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako umrla osoba nije sastavila oporuku, ostavinu nasljeđuju njegovi zakonski nasljednici, u skladu sa sljedećim pravilima:

Ako je umrla osoba bila samac i nije imala djecu, nadživjeli roditelj ili roditelji nasljeđuju jednake dijelove imovine (članak 6. Zakona o nasljeđivanju, ZN).

Ako su za umrlom osobom ostali samo preci drugog ili višeg stupnja srodstva, preci najbliži umrloj osobi nasljeđuju na jednake dijelove (članak 7. ZN-a).

Ako su nadživjeli samo braća i sestre, oni nasljeđuju na jednake dijelove (članak 8. stavak 1. ZN-a).

Ako umrla osoba ima nadživjelu braću i sestre i pretke drugog ili višeg stupnja srodstva, braća i sestre nasljeđuju dvije trećine imovine, a preci jednu trećinu (članak 8. stavak 2. ZN-a).

Ako je umrla osoba bila samac, ali ima nadživjelu djecu (uključujući usvojenu djecu), ona nasljeđuju na jednake dijelove (članak 5. stavak 1. ZN-a). Dio koji pripada djetetu koje je umrlo prije umrle osobe prenosi se na njegove potomke prema redu nasljeđivanja (reprezentacija).

Ako za umrlom osobom ostane bračni drug, ali ne i djeca, preci, braća i sestre ni njihovi potomci, bračni drug nasljeđuje cijelu imovinu (članak 9. ZN-a).

Ako imovinu umrle osobe nasljeđuje bračni drug, zajedno s precima ili braćom i sestrama ili njihovim potomcima, bračni drug nasljeđuje polovinu imovine u slučaju nasljeđivanja prije isteka deset godina od sklapanja braka. U protivnom bračni drug nasljeđuje dvije trećine imovine. Ako imovinu umrle osobe nasljeđuje bračni drug, zajedno s precima i braćom i sestrama ili njihovim potomcima, bračni drug nasljeđuje jednu trećinu imovine u prvom slučaju i dvije trećine u potonjem slučaju.

Ako su za umrlom osobom ostali bračni drug i djeca, bračni drug i djeca nasljeđuju na jednake dijelove (članak 9. stavak 1. ZN-a).

Ako nema pojedinaca koji su sposobni nasljeđivati u prethodno navedenim situacijama ili ako se svi nasljednici odreknu nasljedstva ili se odreknu prava na njegovo prihvatanje, ostavinu dobiva država, osim u slučaju pokretne imovine, domova, radionica i parkirnih garaža te zemljišta i nepokretne imovine koji su ponajprije namijenjeni izgradnji stambenih objekata, koje dobiva općina u kojoj se nalaze.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

Nasljedstvo se može prihvatiti podnošenjem pisanog zahtjeva okružnom sucu u okrugu u kojem je otvoreno nasljedstvo, a u tom se slučaju prihvatanje bilježi u posebnom registru.

Nasljedstvo se smatra prihvaćenim i ako nasljednik, bez pisanog zahtjeva, izvrši radnju koja jasno označuje njegovu namjeru da prihvati nasljedstvo ili ako nasljednik skriva naslijeđenu imovinu. U potonjem slučaju nasljednik se odriče prava na svoj dio skrivene imovine.

Nasljedstvo se može prihvatiti i na temelju popisa imovine, pri čemu nasljednik odgovara samo do iznosa primljene ostavine.

U tim slučajevima prihvatanje nasljedstva na temelju popisa imovine mora se izjaviti u pisanom obliku pred okružnim sucem u roku od tri mjeseca od datuma na koji je nasljednik saznao za otvaranje nasljedstva. Okružni sudac može produljiti taj rok za najviše tri mjeseca.

Na zahtjev bilo koje zainteresirane strane, okružni sudac nakon upućivanja poziva osobi koja ima pravo nasljeđivanja određuje rok u kojem ta osoba mora izjaviti da prihvaća nasljedstvo ili se odriče nasljedstva. Ako je protiv nasljednika pokrenut sudski postupak, rok utvrđuje sud koji odlučuje o predmetu. Ako nasljednik ne odgovori u utvrđenom roku, odriče se prava na prihvatanje nasljedstva.

U tom se slučaju izjava nasljednika upisuje u poseban registar prihvatanja i odricanja od nasljedstva.

Prihvatanje nasljedstva na temelju popisa imovine obvezno je za osobe mlađe od 18 godina, osobe koje su proglašene poslovno nesposobnima, državu i javne organizacije, a takvo se prihvatanje mora izjaviti u pisanom obliku u roku od tri mjeseca od saznanja o otvaranju nasljedstva. Prihvatanje se upisuje u poseban registar koji vodi okružni sud u okrugu u kojem se otvara nasljedstvo.

Kad je riječ o oporukama, osoba koja posjeduje vlastoručnu oporuku mora zatražiti od javnog bilježnika da je objavi čim sazna za smrt oporučitelja.

Svaka zainteresirana strana može podnijeti zahtjev okružnom sucu u mjestu u kojem je otvoreno nasljedstvo u svrhu određivanja roka do kojeg se oporuka mora dostaviti javnom bilježniku radi objave.

Javni bilježnik objavljuje oporuku sastavljanjem izjave koja sadržava opis stanja oporuke i evidentira otvaranje oporuke. Izjavu potpisuju osoba koja je dostavila oporuku i javni bilježnik. Papir na kojem je napisana oporuka prilaže se izjavi te navedene osobe parafiraju svaku stranicu.

Ako je oporuka predana javnom bilježniku na čuvanje (članak 25. stavak 2. ZN-a), predmetni javni bilježnik poduzima navedene korake.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nasljedstva?

Nasljeđivanje slijedi nakon prihvatanja. Prihvatanje proizvodi učinak u trenutku otvaranja nasljedstva.

Osim u slučajevima izričitog prihvatanja podnošenjem pisanog zahtjeva, nasljedstvo se može smatrati prihvaćenim i ako nasljednik, bez pisanog zahtjeva, izvrši radnju koja jasno označuje njegovu namjeru da prihvati nasljedstvo ili ako nasljednik skriva naslijeđenu imovinu. U potonjem slučaju nasljednik se odriče prava na svoj dio skrivene imovine.

Na zahtjev bilo koje zainteresirane strane, okružni sudac nakon upućivanja poziva osobi koja ima pravo nasljeđivanja određuje rok u kojem ta osoba mora izjaviti da prihvaća nasljedstvo ili se odriče nasljedstva. Ako je protiv nasljednika pokrenut sudski postupak, rok utvrđuje sud koji odlučuje o predmetu.

Ako nasljednik ne odgovori u utvrđenom roku, odriče se prava na prihvatanje nasljedstva.

U tom se slučaju izjava nasljednika upisuje u poseban registar prihvatanja i odricanja od nasljedstva.

Postupak odricanja od nasljedstva provodi se i upisuje na isti način.

Treba imati na umu i da je člankom 43. Zakona o lokalnim porezima i pristojbama (*Zakon za mestnite danatsi i taks*) propisana obveza za banke, osiguravateljska društva i druga društva, kao i sve druge subjekte koji čuvaju depozite ili su obveznici za vrijednosne papire, novac ili drugu imovinu uključenu u nasljedstvo s čijim su otvaranjem upoznati, da pošalju popis te imovine općini u kojoj je otvoreno nasljedstvo prije bilo kakve isplate, dostave ili prijenosa te imovine.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju legata?

Primjenjuje se postupak prihvatanja nasljedstva ili odricanja od nasljedstva.

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvatanju nužnog dijela nasljedstva?

Nema posebnog postupka za odricanje od nužnog dijela ili za njegovo prihvatanje. Nasljednik koji ima pravo na nužni dio, ali ga ne može primiti u cijelosti zbog ostavštine ili darova, može podnijeti zahtjev sudu da umanjí predmetnu ostavštinu i darove u mjeri u kojoj je to nužno da bi mogao upotpuniti nužni dio nakon vraćanja ostavštine i darova danih predmetnom nasljedniku, osim uobičajenih darova.

Ako nasljednik na čiji se nužni dio negativno utjecalo ostvaruje pravo nasljedstva u odnosu na osobe koje nisu zakonski nasljednici, nasljednik mora prihvatiti nasljedstvo na temelju detaljnog opisa imovine.

U svrhe utvrđivanja raspoloživog dijela i iznosa nasljednikova nužnog dijela, sva imovina koja pripada oporučitelju u trenutku njegove smrti objedinjuje se u ostavini nakon oduzimanja dugovanja i svih povećanja nasljedstva u skladu s člankom 12. stavkom 2. Zakona o nasljeđivanju. Zatim se dodaju darovi, osim uobičajenih darova, ovisno o statusu u vrijeme kada su darovani i njihovoj vrijednosti u trenutku otvaranja nasljedstva u slučaju nekretnina ili u trenutku kada su darovani u slučaju pokretne imovine.

Oporučna raspolaganja umanjuju se na *pro rata* osnovi bez razlike između nasljednika i legatara, osim ako je oporučitelj izjavio drukčije.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)"

Podjela ostavine zaključuje se sudskom ili dobrovoljnom raspodjelom.

Svaki suvlasnik ima pravo na raspodjelu bez obzira na njegov dio. Svaki nasljednik može zatražiti svoj dio u naravi, ako je to moguće, a nejednakost u dijelovima poravnava se u novcu.

Dobrovoljna raspodjela izvršava se uz suglasnost svih suvlasnika. Dobrovoljna raspodjela ima oblik ugovora. U skladu s člankom 35. stavkom 1. Zakona o vlasništvu, dobrovoljna raspodjela pokretne imovine vrijednosti veće od 50 BGN ili nepokretne imovine mora se izvršiti u pisanom obliku i potpisi moraju biti ovjereni kod javnog bilježnika. U slučaju dobrovoljne raspodjele, apstraktni udio svakog suvlasnika u zajedničkoj ostavini postaje zasebno i neovisno pravo vlasništva nad stvarnim dijelom imovine u zajedničkom vlasništvu.

Sudska raspodjela izvršava se u okviru posebnog postupka na koji se primjenjuje članak 341. i dalje Zakona o parničnom postupku. Nema roka zastare za podnošenje zahtjeva za raspodjelu imovine. Taj se parnični postupak odvija u dvije faze.

Prva faza odnosi se na dopuštenost raspodjele.

Sunasljednik koji traži raspodjelu podnosi pisani zahtjev okružnom sudu kojem prilaže sljedeće:

1. smrtovnicu oporučitelja i potvrdu o nasljeđivanju
2. potvrdu ili drugi pisani dokaz o ostavini
3. preslike zahtjeva i priloge za druge sunasljednike.

Na prvoj sudskoj raspravi bilo koji drugi sunasljednik može pisanim putem zatražiti da se u ostavinu uključi druga imovina. Nadalje, na prvoj sudskoj raspravi bilo koji sunasljednik može osporavati pravo drugog sunasljednika da sudjeluje u raspodjeli, veličinu njegova dijela ili uključivanje određene imovine u ostavinu.

U postupcima raspodjele sud rješava sporove koji se odnose na podrijetlo, posvojenja, oporuke, izvornost pisanih dokaza ili zahtjeve za smanjenje iznosa oporučnih raspolaganja ili darova.

Prva faza završava donošenjem presude o dopuštenosti raspodjele. Sud utvrđuje koja će se imovina podijeliti među kojim osobama i koji će dio pripasti svakom sunasljedniku. Pri odlučivanju o dopuštenosti raspodjele pokretne imovine sud odlučuje i o tome koji će je sudionik u raspodjeli čuvati.

Ako jedan ili više nasljednika ne upotrijebe ostavinu u skladu sa svojim pravima nasljeđivanja, sud može u istoj presudi ili u sljedećoj presudi, na temelju zahtjeva nekog od nasljednika, odlučiti koji će nasljednici upotrebljavati koju imovinu do okončanja raspodjele ili koje će iznose korisnici plaćati drugim nasljednicima za uporabu.

Druga je faza sama raspodjela. Provodi se raspodjela dijelova i pojedina se imovina daje u isključivo vlasništvo pojedinim sudionicima u raspodjeli. To se čini sastavljanjem izjave o raspodjeli i odlučivanjem ždrijebom. Sud sastavlja izjavu o raspodjeli na temelju stručnog mišljenja u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju. Nakon sastavljanja nacrt izjave o raspodjeli, sud poziva stranke da im pročita izjavu i sasluša njihove prigovore. Nakon toga sud sastavlja sudsku odluku i u njoj proglašava završnu izjavu o raspodjeli. Kada odluka o izjavi o raspodjeli stupi na snagu, sud poziva stranke na odlučivanje ždrijebom. Sud može podijeliti naslijeđenu imovinu među sudionicima u raspodjeli bez ždrijeba ako se određivanje dijelova i odlučivanje ždrijebom pokaže nemogućim ili previše zahtjevnim.

Ako je imovina nedjeljiva i ne može se dodijeliti ni jednom dijelu ostavine, sud nalaže raspodjelu te imovine na javnoj dražbi. Stranke koje sudjeluju u raspodjeli mogu davati svoje ponude na javnoj dražbi.

Ako je nedjeljiva imovina dom koji je bio zajednička bračna imovina koja je prestala postojati nakon smrti bračnog druga ili razvoda i nadživjeli bračni drug ili bivši bračni drug koji ostvaruje roditeljska prava na djecu rođenu u braku nema vlastiti dom, sud može na zahtjev tog bračnog druga upotrijebiti dom kao dio, a drugim sudionicima u raspodjeli taj dio nadoknaditi drugim nekretninama ili u gotovini.

Ako je nedjeljiva imovina dom, sudionik u imovini koji je u njemu živio u trenutku otvaranja nasljedstva i koji nema drugi dom može podnijeti zahtjev da se on dodijeli njegovu dijelu te da se dijelovi drugih sudionika u raspodjeli pokriju drugim nekretninama ili u gotovini. Ako više sudionika u raspodjeli ispunjava te uvjete i ima prava na imovinu, prednost se daje osobi koja ponudi najvišu cijenu.

Zahtjev za prijenos može se ispuniti najkasnije na prvoj sudskoj raspravi nakon što je odluka o dopuštenosti raspodjele postala izvršna. Imovina se vrednuje prema njezinoj stvarnoj vrijednosti.

U slučaju plaćanja u gotovini, plaćanje se mora izvršiti, zajedno sa zakonskim kamatama, u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu odluke o prijenosu.

Sudionik u raspodjeli kojem je imovina dodana u njegov dio postaje vlasnik imovine nakon plaćanja nagodbe u gotovini, zajedno sa zakonskim kamatama, u propisanom roku. U slučaju neplaćanja u roku, odluka o prijenosu postaje zakonski nevažeća i imovina se nudi na prodaju na javnoj dražbi. Imovina se može dodijeliti drugom sudioniku u raspodjeli koji ispunjava zahtjeve i koji je podnio zahtjev za dodjelu u propisanom roku, a da imovina nije prethodno ponuđena na prodaju na javnoj dražbi, ako drugi sudionik u raspodjeli odmah plati procijenjenu vrijednost umanjenu za vrijednost njegova udjela u imovini. Primitak se dijeli među drugim sudionicima na *pro rata* osnovi.

Postupak sudske raspodjele može se zaključiti i ostavina se dijeli na temelju sporazuma među strankama koji je odobrio sud.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Nasljeđivanje slijedi nakon prihvatanja. Prije prihvatanja nasljedstva osoba koja ima pravo na nasljeđivanje imovine može upravljati ostavinom i pokrenuti postupke za njezino očuvanje.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Stjecanjem relevantnog dijela (nužnog dijela) ostavine umrle osobe, svaki nasljednik ili legatar stječe dio imovine i dugova oporučitelja uključenih u ostavinu.

U skladu s veličinom svojih dijelova, nasljednici koji su prihvatili nasljedstvo odgovaraju za dugove koji opterećuju ostavinu.

Nasljednik koji je prihvatio nasljedstvo na temelju popisa imovine odgovara samo do iznosa primljene ostavine.

Prihvatanje nasljedstva na temelju popisa imovine mora se izjaviti u pisanom obliku pred okružnim sucem u roku od tri mjeseca od datuma na koji je nasljednik saznao za otvaranje nasljedstva. Okružni sudac može produljiti rok za najviše tri mjeseca. Prihvatanje se upisuje u posebni sudski registar.

Poslovno nesposobna osoba, vlada i nevladina organizacija prihvaćaju nasljedstvo samo na temelju popisa imovine.

Ako jedan nasljednik prihvati nasljedstvo na temelju popisa imovine, drugi nasljednici mogu od toga imati koristi, čime se ne dovodi u pitanje njihovo pravo na prihvatanje nasljedstva ili odricanja od nasljedstva.

Popis imovine sastavlja se u skladu sa Zakonom o parničnom postupku.

Vjerovnici ostavine i legatari mogu u roku od tri mjeseca od prihvatanja nasljedstva zatražiti odvajanje imovine umrle osobe od imovine nasljednika. Kad je riječ o nepokretnoj imovini, to se odvajanje provodi upisom nepokretne imovine umrle osobe u registar u okviru postupka iz Zakona o katastru i zemljišnim knjigama (*Zakon za kadastara i imotniya registar*), a kad je riječ o pokretnoj imovini, podnošenjem zahtjeva okružnom sucu, koji se unosi u poseban registar za prihvatanja i odricanja od nasljedstva.

Vjerovnici ostavine i legatari koji su zatražili odvajanje imaju prednost pred onima koji to nisu učinili. Ako su i vjerovnici i legatari zatražili odvajanje, prednost imaju vjerovnici.

Nalog za izvršenje izdan protiv umrle osobe može se izvršiti čak i na imovini njegovih nasljednika, osim ako dokažu da su se odrekli nasljedstva ili da su ga prihvatili na temelju popisa imovine. Ako nasljednik nije prihvatio nasljedstvo, izvršitelj na temelju članka 51. Zakona o nasljeđivanju utvrđuje rok i dostavlja izjavu nasljednika odgovarajućem okružnom sucu kako bi se izjava propisno registrirala.

Jedan konkretan slučaj u kojem je nasljednik odgovoran za dugove umrle osobe uređen je člankom 150. Zakona o suzbijanju korupcije i oduzimanju nezakonito stečene imovine (*Zakon za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo*), u kojem se navodi da se nasljednicima ili legatarima oduzima i sva nezakonito stečena imovina do mjere u kojoj su je primili.

U takvim slučajevima prava države na temelju Zakona prestaju po isteku desetogodišnjeg roka zastare, koji počinje teći od datuma stjecanja imovine.

Međutim, rok zastare prekida se tijekom trajanja postupka na temelju odjeljka IV. Zakona.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Prijepisi objavljenih oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu i prava na nepokretnu imovinu moraju se registrirati. U slučaju univerzalnih oporuka, postojanje nepokretne imovine u relevantnom sudskom okrugu potvrđuje se izjavom s ovjerenim potpisom korisnika u kojoj su navedene nekretnine za koje korisnik zna u predmetnom sudskom okrugu. Izjava se podnosi zajedno s oporukom sucu zemljišnoknjižnog odjela u okrugu u kojem se nalazi nekretnina. Sudac zemljišnoknjižnog odjela traži od zemljišnoknjižnog odjela u mjestu u kojem se nalazi nepokretna imovina da je upiše unošenjem vlasničkih listova koje treba upisati u javno dostupne upisnike.

Zahtjevu za upis prilažu se dvije ovjerene preslike oporuka koje se odnose na nepokretnu imovinu i prava na nepokretnu imovinu.

Drugi su akti koji podliježu registraciji ugovori o raspodjeli nepokretne imovine, izjave o sudskoj raspodjeli takve imovine, pravomoćne sudske odluke koje zamjenjuju takve izjave te zahtjevi vjerovnika ili legatarâ umrle osobe za odvajanje njezine nepokretne imovine.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

Imenovanje upravitelja nije obvezno. Oporučitelj može imenovati jednu ili više poslovno sposobnih osoba da djeluju kao upravitelji ostavine.

Na zahtjev zainteresirane strane, okružni sudac u mjestu u kojem je otvoreno nasljedstvo može odrediti rok u kojem imenovana osoba mora prihvatiti imenovanje. Ako je rok istekao i imenovana osoba nije prihvatila imenovanje, smatra se da se odrekla imenovanja.

Okružni sudac može razriješiti upravitelja ako je nemaran ili je izgubio poslovnu sposobnost, ili postupa na način koji nije u skladu s povjerenjem koje mu je dodijeljeno.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Vidjeti odgovor na prethodno pitanje.

Općenito, ako umrla osoba nije ostavila oporuku ili nije imenovala upravitelja za svoju oporuku, svaka osoba koja ima pravo na nasljedstvo može upravljati ostavinom i podnositi zahtjeve za njezino očuvanje do prihvaćanja nasljedstva.

Nasljednik koji je prihvatio nasljedstvo na temelju popisa imovine upravlja ostavinom te je pritom obavezan postupati uz istu pažnju kao i pri upravljanju vlastitim poslovima. Takav nasljednik ne smije otuđiti nepokretnu imovinu tijekom pet godina od prihvaćanja, a pokretnu imovinu tijekom tri godine, osim ako mu to dopusti okružni sudac; u protivnom nasljednik preuzima neograničenu odgovornost za dugove umrle osobe. Takav nasljednik mora o svojem upravljanju izvješćivati vjerovnike i legatere.

Ako nije poznato prebivalište osobe koja ima pravo na nasljedstvo ili je njezino prebivalište poznato, ali ta osoba nije preuzela upravljanje ostavinom, okružni sudac na vlastitu inicijativu ili na zahtjev zainteresiranih strana imenuje upravitelja ostavine.

Taj upravitelj mora sastaviti popis imovine u ostavini. Upravitelj podnosi i odgovara na zahtjeve u pogledu imovine i dugova u okviru ostavine. Upravitelj mora dobiti suglasnost okružnog suca za plaćanje dugova iz ostavine, legate i prodaju nepokretne imovine.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Upravitelj mora sastaviti detaljan popis imovine i poziva nasljednike i legatere na sudjelovanje.

Upravitelj ostavine preuzima posjed nad ostavinom i upravlja njome ako je to nužno radi oporučnog raspolaganja.

Upravitelj nema ovlasti otuđiti imovinu osim ako je to potrebno i ako je to dopustio okružni sudac koji donosi odluku nakon saslušanja nasljednikâ.

Za slučajeve u kojima upravitelja imenuje okružni sudac vidjeti odgovor na pitanje 9.2.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Ako je oporučitelj ostavio vlastoručnu oporuku, javni bilježnik objavljuje tu oporuku sastavljajući izjavu, opisujući stanje oporuke i uključujući napomenu o njezinu otvaranju.

Zakonski nasljednici ozakonjuju se potvrdom o nasljeđivanju koju izdaje načelnik općine u kojoj se nalazi prebivalište umrle osobe.

Potvrde o nasljeđivanju izdaju se za osobe koje su bile upisane u registar stanovništva na datum smrti i za koje je sastavljena smrtovnica.

Ako umrla osoba nije bugarski državljanin, ali je upisana u registar stanovništva, a njezina smrtovnica nije sastavljena na državnom području Bugarske, da bi se potvrda mogla izdati potrebna je preslika smrtovnice ili izvod iz matice umrlih koji je sastavilo inozemno lokalno tijelo za evidentiranje osobnog stanja. Ako u registru stanovništva nema svih podataka potrebnih za izdavanje potvrde, potreban je službeni dokument koji izdaju nadležna tijela države čiji je ta osoba državljanin kako bi se potvrdilo njezino bračno stanje, pojedinosti o bračnom drugu i srodniciima u ravnoj liniji prvog stupnja krvnog srodstva te srodniciima u pobožnoj liniji drugog stupnja.

Potvrda se izdaje u skladu s člankom 24. stavkom 2. Zakona o upisu građana i člankom 9. Uredbe o izdavanju potvrda na temelju registra stanovništva. U skladu sa zakonom izdaje se potvrda za nasljednika, njegova pravnog zastupnika ili treću osobu ako je potonjoj potrebna za ostvarivanje zakonitih ovlasti ili ako je izričito ovlaštena ovjerenom punomoći.

Za izdavanje potvrde potrebni su sljedeći dokumenti:

- zahtjev na obrascu informativnog centra matičnog ureda (GRAO) u kojem su navedene pojedinosti o nasljednicima umrle osobe i koji mora popuniti nasljednik ili osoba koju je nasljednik ovlastio
- preslika smrtovnice (ako ju je izdala druga općina)
- identifikacijska isprava podnositelja zahtjeva
- ovjerena punomoć ako zahtjev ispunjava ovlašteni zastupnik.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 03/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.